

Madencilik bilim ve tekniğinin genel ve öznel yapıdan soyutlamadan izlemek, gelişimleri salt yayınlar içinde bırakmıyarak anlatımlara dönüştürmek gerekmektedir. Bu anlatım ve tartışmalarında belirli bir çevrenin dışına çıkarılması, üretim bölgelerine ulaşması sağlandığı sürece yarar taşıyacaktır. Ancak madencilik bilim ve tekniğinin belirli ellerin tekelinde olduğunu gözden uzak tutmazsak belirli bir güce sahip olmamız gerçeğimizde görebiliriz.

1974 yılında TMMOB'ce gerçekleştirilen ve tüm mühendis mimarların görüşlerini yansıtan «BİRLİK HABERLERİ» yayın organının tüm üyelerimize iletilmesinde yarar görmekteyiz. Böylece genelden öznel kadar uzanan sorunların daha tutarlı bir anlatılma aracına kavuşulurken, dünya ve Türkiye olaylarının öğretici yansımaları da sağlanabilmektedir.

Gerçekte bu yayın organı TMMOB etrafında birlikteliği sağlama yönünde atılmış bir adım olmuştur. Bunu bir mekan birliğiyle de devam ettirmek tutarlı ve doğru atılmış ikinci adım olacaktır.

1975 yılıyla başlayacak olan ve öz olarak sunduğumuz bu çalışmaların ekonomik bir gücü gerektirdiği açıktır. 20 TL. olan üyelik ödentilerinin 8 TL. sı yardımlaşma fonuna, 1 TL. Birlik hissesine ayrılmakta ve 4-4. 50 TL. da «Madencilik dergisi» yayınına verilmektedir. Personel, bina ve kırtasiye giderleri dikkate alındığında Oda yönetimlerinin Odanın ekonomik sorunlarını çözümlene yönünde de gereksiz, büyük oranda yanlış uğraşıya girmek zorunda kalacakları gerçeğini görebiliriz. Odanın ekonomik gücünün sağlanabilmesi ki, bu ekonomik yönlü bağımsızlık tutarlı, çalışmaları yaratacaktır, üyelik ödentilerinin arttırılmasıyla sağlanabileceği 21. Genel Kurulumuzca saptanmış ve üyelik ödentilerinin 30 TL. ya çıkarılması kararlaştırılmıştır.

Bu nedenle 1 Mart 1975 tarihıyla birlikte üyelik ödentilerinin 30 TL. üzerinden yapılması gerekmektedir. Saygılarımızla.

YÖNETİM KURULU

Genel Kurul'da kabul edilen biçimi ile Tip Sözleşme» metnine geçmeden önce, bu sözleşmenin gerekçesini vermeyi yararlı görüyoruz :

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI TİP SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ GEREKÇE

Kamu kesiminde çalışan Odamız üyesi mühendislerin ekonomik ve sosyal sorunları, işgüvenlikleri, çalışma koşulları) yasa ve yönetmeliklerle saptanmaktadır. Ancak, yetki ve sorumlulukların bir karmaşığın içine sokularak kararlara katılma olanağının sağlanmadığı, sorunların çözümlenmediği, İş güvenliğinin kâğıtlar üzerinde yazılı kaldığı da bir gerçektir.

Diğer taraftan özel kesimde çalışan Odamız üyesi mühendislerin sorunları daha büyük boyutlara erişmiştir. Yaşam kavgası, bilgi ve yaratıcılıktan başlayıp fiziksel yönlü yitirici I İğe kadar uzanmaktadır. Mühendisler, üretilen değere plan, proje, raporlarla başlayan soyut katılmadan üretimin içindeki somut katılmaya kadar uzanan bir sömürünün içinde bulunmaktadır. İşverenin istediği biçimde bir projelendirme, değerlendirme, işverenin istediği biçimdeki bir üretime zorlanıldığı ve de bu yöntemin uygulandığı gerçeğini somut olarak görebilmekteyiz. İşverenin bu tür istemini gerçek [eştirmeyen mühendislerin madencilik alanından kelimenin tam anlamıyla çekilmeleri zorunlu olmaktadır. Mühendisliği ve bilimi yasaların zorunluluğu olarak gören bu düşüncenin yenilmesi, maden mühendislerinin güvenceli çalışmalarının sağlanması gerekmektedir. Mevcut ekonomik ve politik yapının gereği olan sömürüden belirli oranlarda korunma mühendislerin bütünleştikleri örgütlerinin denetimiyle sağlanabilir.

Bu nedenle, özel kesimde çalışan Odamız üyesi mühendislerin bu yönetmeliğin getirdiği tip sözleşmeye bağlı kalarak yapacakları çalışmalarda belirli sorunların çözümünü sağlarken, doğal kaynaklarımız üzerinde mühendislik denetimini doğruları ortaya çıkarmak açısından bile olsa gerçekleştirmiş olacaklardır.

Yönetmeliğe ve yönetmeliğe bağlı «TMMOB Maden Mühendisleri Oda üyesi mühendis ile işveren arasındaki tip sözleşme» ye Odamız üyesi mühendislerce uyulmasını Genel Kurulumuzca onaylanmıştır.

YÖNETİM KURULU

Şimdi de Tip Sözleşme metnini tüm üyele
rimizin bilgilerine sunuyoruz :

D U Y U R U

2.

T1M.0.B. MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI TİP SÖZLEŞME YÖNETMELİĞİ

A — AMAÇ VE KAPSAM

1. Bu yönetmeliğin amacı TMMOB Maden Mühendisleri Oda üyesi mühendislerin bilgi ve becerilerini en iyi bir denetim içinde kullanmalarını sağlayacak çalışma ortamını yaratmak ve haklarını korumaktır.
2. Bu yönetmelik TMMOB Maden Mühendisleri Oda üyesi mühendisler ile işveren konumundaki kuruluş ve kişiler arasındaki ilişkileri kapsar.

B — MÜHENDİSTE ARANACAK NİTELİKLER

TMMOB Maden Mühendisleri Odası üye mühendiste, T.C. yasa ve yasalarına bağlı yönetmelikler ve Odanın koyduğu kurallara uyma zorunluğu aranır.

C — SÖZLEŞME VE ONAY ZORUNLUĞU.

1. TMMOB Maden Mühendisleri Oda üyesi Mühendis işveren konumundaki kuruluş ve kişilerle «MADEN MÜHENDİSLERİ ODA ÜYESİ (MÜHENDİS İLE İŞVEREN) ARASINDAKİ TİP SÖZLEŞME» hükümlerini kapsayan ve onlara aykırı hükümler içermeyen bir sözleşme yapıp Odaya onaylatmadan çalışmaya başlamıyacaktır.
2. Mühendis üç takım sözleşmeye daha önceki çalışmalarını ve sözleşme dışındaki çalışmalarını gösterir belgeyi ekleyerek Odanın onayına sunar.
3. Sözleşme uygun görüldüğünde Oda'ca onaylanır ve bir takımı Odaca alıkonulur. Diğer iki takım mühendis ve işverende kalmak üzere geri verilir.
4. Mühendis Oda'ya sözleşme onayı karşılığında 250.— TL. dan az 500.— TL. dan fazla olmamak üzere ücret öder.

D — SİCİL VE DEĞERLENDİRME

Oda'ca onaylanan sözleşme ve eklerin dışında yapılan yazışma ve incelemeler değerlendirilerek istenildiğinde «BİLGİ FORMU» na dönüştürülerek gerekli yerlere iletilir.

- E — 1. Mühendisle işveren arasında sözleşmede doğan anlaşmazlıkların Odaya iletilmesi sonucu Yönetim Kurulunun görevlendireceği bir komisyon gerekli incelemeyi yaparak sonucu rapor olarak yönetim kuruluna iletir.
2. Görevli komisyon raporuna göre Yönetim Kurulu kararıyla mühendis adına her türlü yasal işlerliğe geçilir.
4. İşverenle, Mühendisin haklılığında doğan anlaşmazlıkların işin bırakılması şeklindeki sonuçlanmalarında, Oda yönetim kurulunun saptayacağı miktar para, borç olarak mühendise ödenir. Bu ödeme mühendise Odaca yeni iş sağlanıncaya kadar devam eder.

F — KOĞUŞTURMA.

Bu yönetmelik ve sözleşmesine uymıyan, TMMOB yasasına, Oda yönetmelik ve Kurallarına uymayan mühendisler için Oda «ONUR KURULU YÖNETMELİĞİ» hükümleri uygulanır.

G — YÜRÜRLÜK

Bu yönetmelik 23.2.1975 tarihli 21. Oda Genel Kurulunun verdiği yetki ile Oda yayın organında yayınlanınca yürürlüğe girer.

T.M.M.O.B MADEN MÜHENDİSLERİ ODA ÜYESİ MÜHENDİS İLE İŞVEREN ARASINDAKİ TİP SÖZLEŞME

1. TARAFLAR

Bir tarafta TMMOB Maden Mühendisleri Oda üyesi.....mühendisi....., diğer tarafta işveren.....aşağıdaki şartlarda anlaşmışlardır. Bu sözleşmede taraflar MÜHENDİS VE İŞVEREN deyimleri ile tanımlanmışlardır.

2. KONU.

İşveren.....işindeki.....mühendislik çalışmasıdır.

3. MÜHENDİSİN GÖREVLERİ

- 1) İşverenle ilişki kurarak çalışmalarına bağlı işyerini gerekli done ve araçlarıyla eksiksiz olarak almak.
- 2) 2. Maddede belirtilen çalışmaları tanımlayan yasa ve yasalara bağlı tüzükler gereğince çalışmak ve bu çalışmaların uygulanması yönünde işverene uyarılarda bulunmak,
- 3) Çalışmanın gereği hazırlanan projelerin uygulanmasındaki işçilik, teçhizat ve malzemenin sağlanmasını İşverenden istemek. Karşılanmadığı sürece mühendis sorumluluk taşımaz ya da çaktır,
- 4) Çalışmanın gereği sağlanan teçhizat ve malzemenin kontrolünü yapmak. Kullanılabilirliği sakıncalı malzeme ve teçhizatın kullanılmamasını sağlama yönünde işvereni uyarmak.
- 5) Tutulması gereken rapor ve çizelgeleri düzenlemek.
- 6) Çalışma koşullarına bağlı «çalışma programı» hazırlamak ve uygulanması için işvereni uyarmak.
- 7) Çalışmalarda iş bölümü yapmak ve çalışanların eğitilmesi yönünde işvereni uyarak çalışmalara uyamayanların değiştirilmesini önermek.

4. MÜHENDİSİN YETKİLERİ

- 1) Mühendis madencilik bilim ve tekniğine, ülke, çıkarlarına uygun çalışma yöntemi saptamakta tek yetkilidir.
- 2) Mühendis proje ve çalışma programına, çalışma koşullarına bağlı olarak çalışanların iş yerini saptamak ve değiştirmekte yetkilidir.

5. MÜHENDİSİN SORUMLULUĞU

- 1) Mühendis bilim, teknik, ülke çıkarlarının korunması ve beraberinde çalışanların güvenliğinden sorumludur.

- 2) **Çalışmalarını en olumlu yönde sürdürülmesinin yanında 5-1 madde de belirtilen sorumluluklarına aykırı bir işlemin durdurulması yönünde girişimlerde bulunmak sorumluluğunu da taşır.**

6. İŞVERENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- 1) İşveren, mühendisin bilgi ve becerisini çalışmalarında en uygun şekilde sağlayacak maddî ve manevî olanakları sağlamakla yükümlüdür.
- 2) İşveren, mühendisin yasa ve yasalara bağlı tüzüklerin belirlediği işlerliklere uyma yönündeki istemlerini karşılamakla yükümlüdür.
- 3) İşveren, mühendisin, proje, programlar gereğince istediği teçhizat, malzemeyi sağlamakla yükümlüdür.
- 4) İşveren, mühendisin koyduğu çalışma programını ve bu programa uygulamasını mühendise danışmadan değiştiremez.
- 5) İşveren, mühendisin var olan uyarılarını dikkate almadan yaptığı işlemde dolayı doğrudan sorumludur.
- 6) İşveren, çalışanların ücretlerini yasaların belirttiği süre içinde ödemek zorundadır.
- 7) İşveren, mühendisin iş hastalığına tutulması ve iş kazasına uğraması halinde Sosyal Güvenlik ve Sigorta örgütlerinin Ödemelerini beklemeden memleket içindeki en iyi olanaktan sağlamak üzere bütün ödemeleri yapar.

7. ÜCRET

- 1) Mühendise yaptığı iş için net.....TL/— ücret ödenir. Bu ücret TMMOB Maden Mühendisleri Odası ücret yönetmeliğinde, işin esasına uygun olarak saptanan ücretten aşağı olamaz ve bu ücretin karşılığı olan tüm vergi, sigorta primleri vs. tamamen işverence diğer işçilerle birlikte bordro ile ayrıca ödenir.
- 2) **Mühendise ayrıca (yılda) (ayda)TL. prim** ödenir.
- 3) Zamanında ödenmeyen ücret geciken her gün için %25 zam ilave edilerek ödenir,

8. ÜCRETLİ İZİN

- 1) Mühendise yılda 30 gün ücretli izin verilir. Bu ücret iznin başında ödenir.
- 2) İşin, çalışma koşullarına bağlı olarak taraflarca saptanır ve ve mühendisin oluru alınmadıkça parçalanmaz.

9. ÇALIŞMA SAATLERİ

- 1) Mühendisin günlük çalışma saati 8 saati aşamaz. Bu miktarı aşan çalışmalar %50 zamlı olarak ödenir.
- 2) Mühendis 8 saatin dışındaki çalışmalara zorlanamaz. Fazla çalışma, çalışma koşullarına bağlı olarak mühendisçe saptanır.

10. KIDEM :

Bir yıllık çalışma karşılığı 30 gündür ve sözleşmenin iptalinde ödenir.

11. SÖZLEŞME SÜRESİ

- 1) Bu sözleşme.....tarihinde başlamak üzereiçin geçerlidir.
- 2) İşveren 45 gün önceden haber vermek ve mühendisin tüm alacaklarını ödemek şartıyla sözleşmeyi sona erdirebilir.
- 3) Sözleşme işveren ve mühendisin anlaşması sonucu, mühendisin bütün alacaklarının Ödenmesi şartıyla her zaman sona erdirebilir.

12. SÖZLEŞMENİN MÜHENDİŞÇE BOZULMASI

- 1) İşveren mühendisin yaptığı uyarıları dikkate almayıp yapmakla yükümlü olduğu işleri zamanında yapmamasına sebep olacak hareketlerde bulunursa mühendis 30 gün süreli bir ihtarname göndererek düzeltilmesini ister. Bu sürede de netice alamazsa veya bir yıl içinde ikinci haklı ihtarsa sözleşmeyi bozmakta serbesttir.
- 2) Mühendisin ücretinin % 25 ekleriyle birlikte ödenmesi 30 günden fazla gecikirse mühendis uyarınca bir uyarıya gerek görmeden sözleşmeyi feshedebilir.
- 3) İşverenin mühendisin meslek onur ve kişiliğini rencide edici hareketleri mühendisçe kanıtlanırsa 45 gün içinde bir uyarıya gerek olmaksızın sözleşmeyi feshettiğini bildirebilir.

13. SÖZLEŞMENİN İŞVERENCE BOZULMASI

İşverence mühendise çalışmaları içindeki yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde 30 gün süreli bir İhtar çekilir. Haklı nedenlere dayanmayan yükümlülüklerini yerine getirmeme davranışı bu 30 gün içinde de düzeltilmezse sözleşme bozulur.

14. Sözleşmenin her iki tarafçada haklı veya haksız sebepten bozulması halinde mühendis durumu Oda'ya bildirir.
15. Tek taraflı olarak haksız yere sözleşmeyi bozan taraf.....TL yi ödemeyi şimdiden kabul ve taahhüt eder.

16. İşveren, mühendisi normal Sosyal Sigorta Kurumu dışında ayrıca tutarlı bir sigorta şirketine ölüm ve kazaya karşı.....TL lık olmak üzere ve bu sözleşme süresince geçerli olmak üzere sigorta ettirmeye ve bunun primlerini ayrıca ödemeye mecburdur.
17. Bu sözleşmede yer alan özel hükümler dışındaki bütün hallerde İŞ KANUNU hükümleri geçerlidir.
18. İşverenle Maden Müh. Oda üyesi mühendis arasındaki anlaşmazlık sözleşmenin imzalandığı kentin yargı organlarında çözümlenir.
19. Sözleşmenin noter, pul, harç masrafları işverene aittir.

Gündem gereği, 1975 yılı Bütçesi'nin oylamasına geçildi. Oy çokluğu ile kabul edildi.

DİLEKLER VE GENEL KURUL KAMUOYU BİLDİRİSİ

Dilekler bölümünde üye arkadaşların birçoğu çeşitli sorunlara ilişkin dileklerde bulundu. Bu arada Divan'a, üye Hüseyin ÖZLÜTAŞ'ın Genel Kurul dolayısıyla «HALKIMIZA» başlıklı bir «Basın Bildirisi» önerge olarak sunuldu. Basın Bildirisi okundu ve oya sunuldu. Oy çokluğu ile kabul edildi. Basın Bildirisi'nin metni aynen şöyledi;

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI 21. GENEL KURUL BİLDİRİSİ.

HALKIMIZA

Biz Devrimci maden mühendisleri, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve politik bunalımın tek sorumlusunun ve tek yaratıcısının yabancı ve yerli sömürücüler olduğunu bilincindeyiz.

Bugün Türkiyede Milliyetçiler Cephesi adı ile anılan «İşbirlikçiler Cephesi» bu gerici örgütlenmenin bir parçasıdır. İşbirlikçiler Cephesi halkımızın çıkarlarını kendi çıkarlarına alet etmek çabası içindedirler.

Dün olduğu gibi bugünde ülkemizde farklı emekçi sınıf ve tabakalarda farklı biçimde faşist saldırı ve baskılar vardır.

Bu faşist saldırıların en son örneği, TÖB-DER'in pahalılığı, işsizliği ve faşizmi protesto için düzenlediği yasal toplantılarında halkımıza karşı yapılmıştır.

Egemen sınıflar ve onların kuklaları halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini durduramazlar.

EKONOMİK VE DEMOKRATİK TALEPLERİMİZ

- Bütün saldırgan faşistler ve katiller bulunmalı ve cezalandırılmalıdır.